

A TANÁCS VÉLEMÉNYE

(2007. február 27.)

Szlovénia 2006-2009 közötti időszakra vonatkozó stabilitási programjáról

(2007/C 71/03)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 5. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel a Bizottság ajánlására,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

A KÖVETKEZŐ VÉLEMÉNYT FOGALMAZTA MEG:

1. 2007. február 27-én a Tanács megvizsgálta Szlovénia első, 2006–2009 közötti időszakra vonatkozó stabilitási programját.
2. A program alapjául szolgáló makrogazdasági forgatókönyv szerint a reál-GDP növekedése a program-időszak alatt stabilan 4 % felett lesz. A jelenleg rendelkezésre álló információk fényében úgy tűnik, hogy a forgatókönyv megalapozott növekedési feltételezéseken alapul. A program inflációs előrejelzése is valószínűnek tűnik.
3. A Bizottság szolgálatainak 2006. őszi előrejelzése szerint az államháztartási hiány 2006-ban a GDP 1,6 %-a lesz, szemben a konvergenciaprogram 2005. decemberi változatában foglalt, a GDP 1,7 %-ának megfelelő céllal. A frissebb adatokon alapuló, 2006-ra becsült, a GDP 1,2 %-ának megfelelő hiány alacsonyabb lesz, mint 2005-ben.
4. A program költségvetési stratégiáját úgy tervezték, hogy a programidőszak végére összpontosító konszolidáció révén a Stabilitási és Növekedési Paktumban előírtak szerint megvalósuljon a középtávú költségvetési célkitűzés. A folyamatban lévő adóreform és több kiadáscsökkentő intézkedés okán a GDP arányában mért költségvetési bevételek és kiadások jelentősen csökkenni fognak a programidőszak alatt. 2008-ig, amíg a vonatkozó ráták nagyjából egyformán csökkennek, az államháztartás hiánya a tervek szerint körülbelül a GDP 1,5 %-a lesz. 2009-ben a hiány 1,0 %-ra csökken, mivel a kiadások visszafogása meghaladja a bevételek elmaradását. Az elsődleges egyenleg a 2006-ban a GDP 0,1 %-át kitevő többletről 2008-ban először -0,3 %-os hiányra romlik, mielőtt 2009-ben a GDP 0,3 %-ának megfelelő többletre javulna. A konvergenciaprogram utolsó változatával összehasonlítva a stabilitási program kedvezőbb makrogazdasági forgatókönyv mellett egy évvel eltolja a GDP 1,0 %-át kitevő nominális hiánycél megvalósítását.
5. A közös módszertannak megfelelő strukturális egyenleg (tehát a ciklikusan kiigazított, egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések nélkül számított egyenleg) a tervek szerint a programidőszak alatt a GDP mintegy 0,25 %-ával javul. A konvergenciaprogram 2005. decemberi változatával egyezően a stabilitási program a GDP 1 %-át kitevő strukturális hiányt határoz meg középtávú költségvetési célkitűzés-ként, amelyet az előző programnál egy évvel később, 2009-re szándékoznak elérni. A késés oka a program alapján egy nagyszabású vasúti projekt, amelynek becsült költsége 2007-ben a GDP 0,4 %-át, 2008-ban a GDP 0,5 %-át, 2009-ben pedig a GDP 0,2 %-át teszi ki, valamint néhány átmeneti jellegű kiadás. Mivel a középtávú célkitűzés szigorúbb az irányadó minimumértéknél (amely a becslések szerint a GDP mintegy 1,5 %-át kitevő hiány), megvalósítása valószínűleg biztonsági tartalékokat nyújt a túlzott hiány felmerülésével szemben. A középtávú célkitűzés a Stabilitási és Növekedési Paktumban és a magatartási kódexben az euro-övezeti és az ERM II-höz csatlakozott tagállamok számára kijelölt sávon belül van, és megfelelően tükrözi az adósságrátát és a hosszú távú átlagos potenciális növekedést.

(¹) HL L 209., 1997.8.2., 1. o. Az 1055/2005/EK rendelettel (HL L 174., 2005.7.7., 1. o.) módosított rendelet. Az ebben a szövegben említett dokumentumok az alábbi weboldalon érhetők el:
http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm

6. A programban szereplő költségvetési előrejelzések kockázatai nagyjából kiegyensúlyozottnak tűnnek, 2009-ben azonban a programban előre jelzettnél rosszabbul alakulhat a költségvetés teljesítménye. A növekedésre és az adóbevételekre vonatkozó feltételezések megalapozottnak tűnnek. Szlovénia az elmúlt években a vártnál jobb költségvetési teljesítményt mutatott fel, amit egy, a váratlan bevételkie-séseket ellensúlyozó, a kiadásokat eredményesen visszafogó költségvetési mechanizmus is támogatott. A költségvetési kiadások újrastrukturálására irányuló erőfeszítések mellett azonban továbbra is nagyon magas — bár csökkenő tendenciát mutat — a kötelező jellegű kiadások aránya. A GDP arányában számított elsődleges kiadások 2009-re bejelentett jelentős visszafogását alátámasztó intézkedéseket részletesebben meg kell határozni.
7. E kockázatértékelés alapján előfordulhat, hogy a programban szereplő költségvetési irányvonal nem lesz elégséges ahhoz, hogy a programban tervezettek szerint 2009-re megvalósítsák a középtávú célkitűzéseket. Az irányvonal azonban a programidőszak alatt bekövetkező normál makrogazdasági ingadozások esetén elegendő biztonsági tartalékot nyújt a GDP 3 %-ában rögzített hiányküszöb átlépésével szemben. A középtávú célkitűzés irányába ható kiigazítás program szerinti üteme elégtelen, és összhangba kellene hozni a Stabilitási és Növekedési Paktummal, amely az euro-övezeti és az ERM II-höz csatlakozott tagállamok esetében előírja, hogy a strukturális egyenleg éves javításának irányadó mértéke a GDP 0,5 %-a, kedvező gazdasági időszakokban viszont magasabbnak kell lennie, kedvezőtlen időszakokban pedig lehet alacsonyabb. A programidőszakban várhatóan előfordulnak majd kedvező időszakok, de a tervek szerint a strukturális egyenleg a program utolsó évéig nem fog érzékelhető mértékben javulni.
8. A bruttó államadósság a becslések szerint 2006-ben elérte a GDP 28,5 %-át, azaz jóval a Szerződésben meghatározott 60 %-os referenciaérték alatt maradt. A program előrejelzése szerint az adósságráta a programidőszak alatt 0,8 százalékponttal csökken.
9. A szlovén népesség elöregedésének a költségvetésre gyakorolt hosszú távú hatása az EU-ban a legmagasabbak közé tartozik, főként a GDP-arányos nyugdíjkiadások tekintélyes növekedése miatt. Bár születnek bizonyos intézkedések, a határozottabb költségvetési konszolidáció és a nyugdíjkiadások lényeges növekedésének visszafogására irányuló további reformintézkedések hozzájárulnának az államháztartás fenntarthatóságát veszélyeztető kockázatok csökkentéséhez. Noha a kiinduló költségvetési egyenleg hozzájárul az adósságráta középtávú stabilizálásához, a programidőszak alatti csekély strukturális javulás hosszú távon nem lesz elégséges az idősödés várható költségvetési hatásainak enyhítésére. Az államháztartás fenntarthatóságát tekintve Szlovénia összességében magas kockázattal szembesül.
10. A stabilitási program a középtávú költségvetési stratégia szempontjából minőségileg értékeli a 2006. októberi szlovén nemzeti reformprogram általános hatását. A program emellett ad némi tájékoztatást a nemzeti reformprogramban tervezett fő reformokkal járó közvetlen költségvetési költségekről vagy megtakarításokról, költségvetési előrejelzései azonban nem veszik kifejezetten figyelembe a nemzeti reformprogramban körvonalazott intézkedések államháztartási hatásait. A stabilitási programnak az államháztartás területére tervezett intézkedései láthatólag összhangban állnak a nemzeti reformprogramban előirányozottakkal. A stabilitási program ismerteti a nemzeti reformprogramban bejelentett adóreform részleteit, és az ott előirányozott fellépéseket kiadásoldali intézkedésekkel egészíti ki.
11. A programban szereplő költségvetési stratégia részben megfelel a 2005–2008 közötti időszakra vonatkozó, az integrált iránymutatásokban foglalt átfogó gazdaságpolitikai iránymutatásoknak. A középtávú költségvetési cél felé tartó kiigazítási pálya elégtelen.
12. Ami a stabilitási és konvergenciaprogramok magatartási kódexében meghatározott adatszolgáltatási követelményeket illeti, a program az előírt és a nem kötelező adatok tekintetében részben hiányos ⁽¹⁾.

A Tanács úgy véli, hogy miközben a program felismeri, hogy a gazdaság rugalmasságához az inflációs nyomás visszaszorítása és folyamatos költségvetési konszolidáció szükséges, a kedvező növekedési kilátások ellenére is elégtelen intézkedéseket tervez a középtávú célkitűzés megvalósítása érdekében. A fenti értékelés alapján Szlovéniát felkéri arra, hogy:

- i. a kedvező gazdasági feltételeket, többek között a vártnál jobb 2006-os költségvetési eredményt kihasználva gyorsítsa fel a középtávú célkitűzés megvalósítását;

⁽¹⁾ Hiányoznak a 2006–2007-re vonatkozó nettó külső egyenlegek, valamint bizonyos nem kötelező adatok az ágazati egyenlegekkel, munkaerő-piaci fejleményekkel, feladatkör szerinti bontású költségvetési kiadásokkal és az adósság alakulásával kapcsolatban.

- ii. a nyugdíjkiadások tervezett növekedése miatt javítsa az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát, különösen kiegészítő intézkedésekkel erősítve a folyamatban lévő nyugdíjreformot, amelynek célja főként az idősebb dolgozók foglalkoztatási arányának növelése és a magánnyugdíj-takarékosági rendszerekre való nagyobb fokú támaszkodás felé történő elmozdulás ösztönzése.

A kulcsfontosságú makrogazdasági és költségvetési előrejelzések összehasonlítása

		2005	2006	2007	2008	2009
Reál-GDP (%-os változás)	SP 2006. december	4,0	4,7	4,3	4,2	4,1
	BIZ 2006. november	4,0	4,8	4,2	4,5	nincs adat
	KP 2005. december	3,9	4,0	4,0	3,8	nincs adat
HICP infláció (%)	SP 2006. december	2,5	2,7	2,7	2,5	2,2
	BIZ 2006. november	2,5	2,5	2,5	2,6	nincs adat
	KP 2005. december	2,2	1,5	2,2	2,5	nincs adat
Kibocsátási rés (a potenciális GDP %-ában)	SP 2006. december ⁽¹⁾	- 1,2	- 0,5	- 0,3	- 0,1	0,3
	BIZ 2006. november ⁽⁵⁾	- 1,1	- 0,3	0,0	0,4	nincs adat
	KP 2005. december ⁽¹⁾	- 1,2	- 0,7	- 0,3	0,0	nincs adat
Államháztartási egyenleg (a GDP %-ában)	SP 2006. december	- 1,4	- 1,6	- 1,5	- 1,6	- 1,0
	BIZ 2006. november	- 1,4	- 1,6	- 1,6	- 1,5	nincs adat
	KP 2005. december	- 1,7	- 1,7	- 1,4	- 1,0	nincs adat
Elsődleges egyenleg (a GDP %-ában)	SP 2006. december	0,4	0,1	- 0,1	- 0,3	0,3
	BIZ 2006. november	0,3	- 0,1	- 0,2	- 0,3	nincs adat
	KP 2005. december	- 0,2	- 0,3	- 0,1	0,2	nincs adat
Ciklikusan kiigazított egyenleg (a GDP %-ában)	SP 2006. december ⁽¹⁾	- 0,9	- 1,4	- 1,4	- 1,6	- 1,1
	BIZ 2006. november	- 0,9	- 1,5	- 1,6	- 1,7	nincs adat
	KP 2005. december ⁽¹⁾	- 1,2	- 1,4	- 1,3	- 1,0	nincs adat
Strukturális egyenleg ⁽²⁾ (a GDP %-ában)	SP 2006. december ⁽³⁾	- 0,9	- 1,4	- 1,4	- 1,6	- 1,1
	BIZ 2006. november ⁽⁴⁾	- 0,9	- 1,5	- 1,6	- 1,7	nincs adat
	KP 2005. december	- 0,4	- 1,4	- 1,4	- 1,0	nincs adat
Bruttó államadósság (a GDP %-ában)	SP 2006. december	28,0	28,5	28,2	28,3	27,7
	BIZ 2006. november	28,0	28,4	28,0	27,6	nincs adat
	KP 2005. december	29,0	29,6	29,8	29,4	nincs adat

Megjegyzések:

⁽¹⁾ A Bizottság szolgálatainak számításai a programban megadott információk alapján.

⁽²⁾ Ciklikusan kiigazított egyenleg, az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések nélkül (hasonlóan az előző sorokhoz).

⁽³⁾ A programban nem szerepelnek egyszeri vagy egyéb átmeneti intézkedések.

⁽⁴⁾ A Bizottság szolgálatainak 2006. őszi előrejelzésében nem szerepelnek egyszeri vagy egyéb átmeneti intézkedések.

⁽⁵⁾ A 2005 esetében 3,8%-ra, a 2006–2008 közötti időszakra vonatkozóan 4%-ra becsült potenciális növekedés alapján.

Forrás:

Konvergencia-/Stabilitási program (KP/SP); a Bizottság szolgálatainak 2006. őszi gazdasági előrejelzései (BIZ); a Bizottság szolgálatainak számításai